

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА СТАН ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Львівський національний університет імені Івана Франка

Анотація. У статті розглянуто сучасний стан та динаміку зміни інвестиційної діяльності в економіці України. Досліджено вплив пандемії COVID-19 на показники інвестиційної привабливості та інвестиційного клімату України.

Ключові слова: інвестиції; інвестиційна привабливість; інвестиційний клімат; пандемія COVID-19.

THE IMPACT OF COVID-19 PANDEMIC ON THE STATE OF INVESTMENT ACTIVITY IN UKRAINIAN ECONOMY

Abstract. The article considers the current state and dynamics of changes in investment activity in the economy of Ukraine. The impact of the COVID-19 pandemic on the indicators of investment attractiveness and investment climate of Ukraine has been studied.

Keywords: investment; investment attractiveness; investment climate; COVID-19 pandemic.

Пандемія COVID-19 стала справжнім викликом для національних економік усіх країн світу. Дестабілізуючий вплив цього явища у вигляді закриття кордонів, зменшення доходів від багатьох сфер, особливо торгівлі та розваг, авіаперевезень, зниження роздрібного товарообороту безумовно можна назвати однією з найбільших перешкод для подальшого розвитку деяких держав. Значних збитків внаслідок пандемії коронавірусної хвороби COVID-19 зазнала і економіка України. Зокрема, значні зміни відбулись у сфері інвестиційної діяльності.

Вплив пандемії на стан інвестиційної діяльності в економіці України досліджували багато вчених, як зарубіжних: Marina Leiva [1], так і українських: Акімов О.О., Акімова Л.М., Бобровська О.Ю., Кравченко Т.А., Лисачок А.В. [2] та ін., проте, через високу динаміку зміни епідеміологічної ситуації по всьому світу, ця тема досі потребує постійного аналізу.

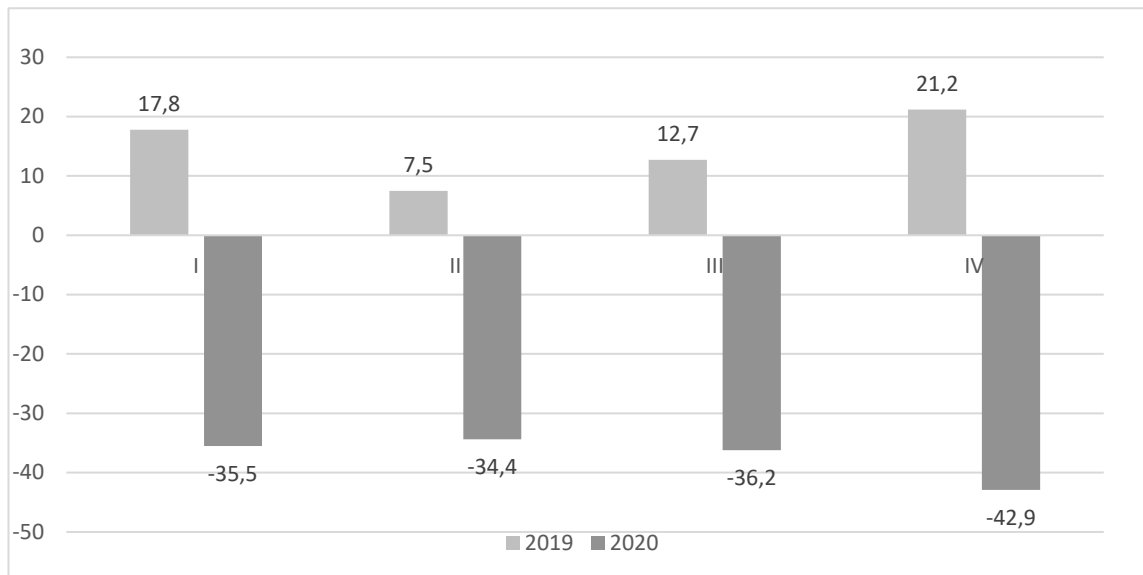
За даними Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України [3], скорочення обсягу освоєних капітальних інвестицій зазнали майже всі сфери економічної діяльності, найбільше постраждали авіаційний транспорт та мистецтво, спорт, розваги та відпочинок, які потрапили до переліку обмеження діяльності в умовах карантину. Тенденцію скорочення інвестицій вдалось оминати поштової та кур'єрської діяльності та телекомунікаціям (електрозв'язку).

З початком пандемії, у 2020 р. капітальні інвестиції в економіку України скоротилися на 38% — до 419,8 млрд грн [4]. Спостерігається щоквартальне зниження обсягу надходжень капітальних інвестицій у відсотковому відношенні, порівняно з 2019 роком (Рис.1).

У січні-вересні 2021 року обсяг освоєння капітальних інвестицій становив 331 665,9 млн грн.[5].

Стосовно прямих іноземних інвестицій динаміка також невтішна. Надходження ПІІ сприяють економічному та соціальному розвитку держави, підвищують її конкурентоспроможність на світовому ринку. Саме тому їх скорочення, викликане пандемією COVID-19, стало потрясінням для економіки України. Нестабільні та небезпечні епідеміологічні умови, введення жорстких карантинних обмежень та багато інших негативних факторів спровокували значне уповільнення та скорочення діяльності багатьох секторів економіки держави, що стало наслідком значного зменшення потоку інвестицій з-за кордону.

Якщо ще у 2019 році надходження від ПІІ в економіку України становили 5860 млн дол США, то з початком пандемії COVID-19 у 2020 році спостерігається чистий відтік ПІІ 868,2 млн дол США, що є одним з найгірших показників за останні 20 років. Проте у 2021 ситуація відносно стабілізувалась, оскільки в зазначеному році приплив ПІІ становив 5128 млн дол США [6], що свідчить про поступове оговтання від «ковідної кризи 2020 року».

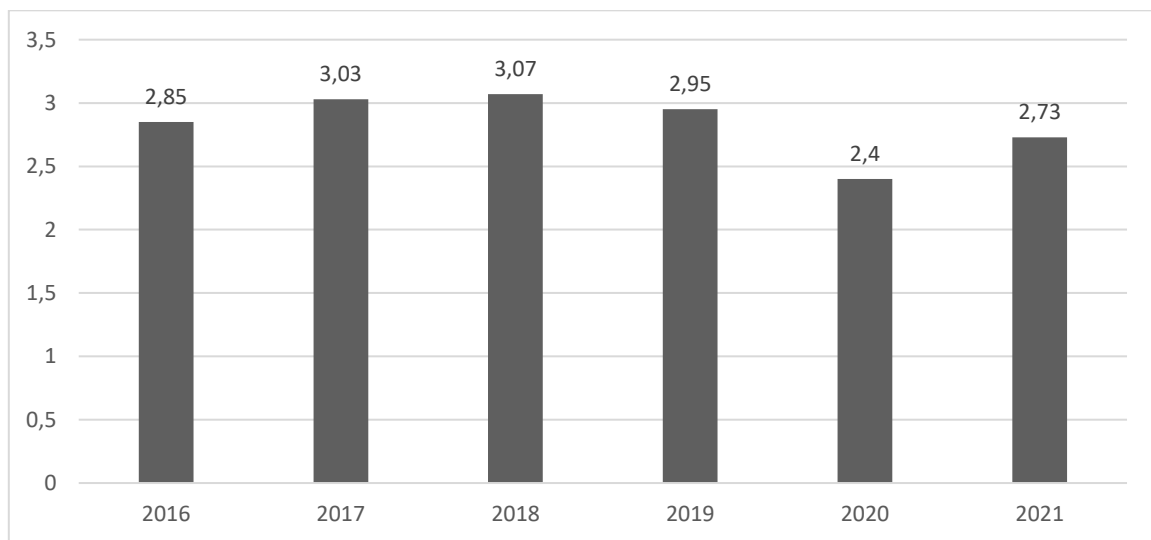

Рис 1. Капітальні інвестиції, у % до відповідного кварталу попереднього року
Джерело: побудовано на основі [3]

Станом на вересень 2021 року, найбільші надходження прямих інвестицій отримали підприємства промисловості- 41,1 % та організації, які здійснюють оптову та роздрібну торгівлю, ремонт автотранспортних засобів та мотоциклів- 15,9 %.

Основні країни- інвестори: Кіпр – 32,9 %, Нідерланди – 18,8 %, Швейцарія – 6,4 %, Велика Британія – 5,2 %, Німеччина – 4,8 %, Австрія – 3,2 %, Люксембург – 2,0 % і Франція – 2,0 % [5].

На кількість інвестиційних надходжень безпосередньо впливає інвестиційний клімат всередині країни. Вивчаючи динаміку зміни індексу інвестиційної привабливості України, представленого Європейською бізнес асоціацією [7], найнижчий показник – 2,4, можна спостерігати саме у 2 півріччі 2020 року. Це свідчить про кореляцію між негативним впливом COVID-19 та станом інвестиційного клімату в Україні (Рис.2).

Рис.2 Динаміка індексу інвестиційної привабливості України 2016-2021
Джерело: побудовано на основі [7]

Порівняно з 2020, у 2021 році оцінки інвесторів є більш позитивними: лише 53% вважають інвестиційний клімат України несприятливим, тоді як у 2020 році цей показник становив 78 %. Та порівняно з іншими країнами, ці дані є невтішними.

Більшість інвесторів не очікують покращення інвестклімату у 1 півріччі 2022 року, 44% вважають інвестування нових компаній в Україну протягом найближчих 6 місяців не вигідним. Новим фактором,

що впливає на інвестклімат, стала вакцинація. Відтак, низькі темпи вакцинації є ще однією причиною зменшення інвестиційної привабливості України [7].

Тож, можна зробити висновок, що наслідками пандемії COVID-19 у сфері інвестиційної діяльності економіки України є зменшення кількості капітальних та прямих іноземних інвестицій порівняно з доковідним періодом. Також коронавірусна хвороба стала однією з причин погіршення інвестиційного клімату всередині країни.

Варто зазначити, що на низький рівень інвестицій в секторі економіки України впливає не лише пандемія, а й низка інших важливих факторів : нестабільне геополітичне становище, слабка судова система, високий рівень корупції, розвинена тіньова економіка, складна податкова система. Саме тому для стимулювання зростання обсягів інвестицій український уряд повинен вдаватись до рішучих дій та радикальних реформ, пов'язаних з протидією корупції, зміною судової та податкової систем, захистом права власності інвесторів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Marina Leiva. The state of play: FDI in Ukraine. Investment Monitor. 16 February, 2021. URL: <https://www.investmentmonitor.ai/ukraine/the-state-of-play-fdi-in-ukraine>
2. Бобровська , О., Лисачок А., Кравченко Т., Акімова Л., & Акімов, О. (2021). Сучасний стан інвестиційної безпеки України в умовах covid-19 та її вплив на фінансово-економічну ситуацію держави. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*, 1(36), 233–242. URL: <https://fkd.ubs.edu.ua/index.php/fkd/article/view/3237/3141>
3. Вплив COVID-19 на економіку і суспільство країни: підсумки 2020 року та виклики і загрози постпандемічного розвитку. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=207b0ea0-8a87-48ac-b332-42732e4021b9>
4. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 04.02.2022).
5. Міністерство економіки України. Інвестиційна діяльність в Україні. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=add51efa-8ecd-480f-8e12-9e338eb75b00>
6. Мінфін. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/> (дата звернення: 04.02.2022)
7. Європейська Бізнес Асоціація: Індекс інвестиційної привабливості України. URL: https://eba.com.ua/wp-content/uploads/2021/12/EBA-InvestIndex_2H-2021_UKR.pdf

Забчук Ольга Іванівна, студентка 2 курсу спеціальності «Міжнародні економічні відносини», факультет міжнародних відносин, Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів, e-mail: olha.zabchuk@lnu.edu.ua

Огінок Соломія Василівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин, Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів, e-mail: solomiya.ohinok@lnu.edu.ua

Zabchuk Olha I.- 2nd year student, International Economic Relations, Faculty of International Relations, Ivan Franko National University of Lviv, Lviv, e-mail: olha.zabchuk@lnu.edu.ua

Ohinok Solomiya V. - Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of International Economic Relations, Ivan Franko National University of Lviv, Lviv, e-mail: solomiya.ohinok@lnu.edu.ua